

08.04.21.

Tegning: Ruth Jensen

Hei, rektor.

Av Kjell A. Jensen

En gang, da jeg enda var yrkesaktiv, møtte jeg en elev ved skolen vår, sammen med mora. Da han oppdaget meg, strålte han opp med et smil og hilste: Hei, rektor. Jeg hilste og smilte tilbake.

Etter at de hadde passert, hørte jeg mora skjenne:

– Du må aldri si hei til rektor.

Jeg husker ikke når det ble vanlig at lærere og elever begynte å hilse hverandre med hei. Jeg kan tenke meg at det skjedde en gang på slutten av 1950 tallet da jeg begynte som lærer i Stavanger.

I min oppvekst tok guttene hendene ut av lommene og hilste høflig når de møtte lærere og «lærerinner». Jentene stanset og neide.

Enkelte mannlige lærere lettet på hatten når vi hilste på dem.

Det var utenkelig at gutter eller jenter ropte: «Hei frøken eller hei, lærer».

Vi var oppdratt til å være høflige når vi møtte våre lærere. Mange var svært utilnærmelige når de møtte elever utenfor skoletid. Så strenge var nok ikke lærerne når de møtte elever utover på landet, har jeg forstått.

***Hei* er et av de vakreste ordene i språket vårt, synes jeg.**

Det er et vennlig, viktig og kontaktskapende ord enten vi møter kjente eller ukjente. Det gir uttrykk for glede ved å treffes, og det rommer spørsmålet:

– Hvordan går det? Hvordan har du det? Det åpner for kontakt.

Hei, rektor, kan du plastra meg?

En gang jeg hadde skjent på en elev for ett eller annet, hørte jeg en som ropte etter meg da jeg var på vei hjem etter skoletid:

– *Hei*, lærer. Takk for i dag.

Det var han som tidligere på dagen hadde fått skjenn.

Jeg ropte *hei* tilbake.

Og så var vi ferdig med det som var leit mellom oss.

Da jeg var rektor, hendte det en gang at det banket kraftig på kontordøra.

Inn kom en liten festlig gutt.

– Hei, rektor. Kan du plastra meg, eg har slått meg på kneet?

Det var så vidt jeg kunne merke at min venn hadde fått noen skrubbsår. Mens jeg plastret, spurte han:

– Tror du der e' någen andre her på skolen så har vært så møje skada så meg?

– Jeg tror ikke det, svarte jeg med et smil.

Da han gikk ut av kontoret, spurte jeg:

– Ka' e' det nå du hette?

– Kristoffer Johansen, svarte han raskt.

Så vendte han seg og sa:

– Johansen e' ittenavnet, altså.

***Hei*, skaper trygghet og oppmerksomhet.**

Ordet skaper glede, trygghet og oppmerksomhet.

Disse begrepene er noen av de viktigste komponentene i kjærlighet.

De er viktige vitaminer i hverdagen.

Hei er kort og greit. Det forteller at jeg ser deg.

Det er et hilseord som verken er for lettvint eller for høytidelig.

Smatt på ordet. Du kan ikke uttale det uten at du former munnen i et smil.

Hei er opprinnelig et norrønt tilropsord. Det vil si at det ble satt foran et navn eller et substantiv. *Hei* unger, *hei* Brita. Men nå kan det stå alene som en uhøytidelig og glad hilsen uten at du trenger å nevne navn. Det er et hilseord som verken er for lettvint eller for høytidelig.

Hei har langvarig virkning.

Designantropologen og psykologen, Anna Kirah, uttalte en gang:

– Forsking viser at et enkelt *hei* til en fremmed har langvarig virkning og positiv effekt – ikke bare for den som tar imot en *heihilsen*, men også for den som uttrykker en slik hilsen.

Et *hei* gjør godt både for deg selv og den du hilser på.

Den kjente TV kjendisen Knut Nærum skrev en gang i Dagbladet.

– Det er typisk norsk å sitte på en stein over tregrensen og skrelle en appelsin og si *hei* til andre mennesker som passerer. Vi trenger ikke snakke sammen, men vi anerkjenner hverandres tilstedeværelse uten å angripe hverandre.

Det er gjerne slik at vi som er oppe i årene, kan tillate oss å være rause med våre *heihilsener*. Vi er ikke så redde for fremmede.

Kanskje det er dette som ligger i det gamle uttrykket:

«Smil til verden og den smiler igjen.»

Noen mener at *morn* er synonymt med *hei*.

Men *morn* får ikke munnen til å smile slik som *hei*.

Det kreves 65 muskler for å få ansiktet til å stivne, men bare 15 for å smile, blir det påstått. Du sparer med andre ord kalorier på å smile.

Det gikk forresten ille for en del år siden da konfirmanter i Flekkefjord fikk til oppgave å skrive brev til Vårherre.

En av konfirmantene begynte brevet slik:

Hei, Gud. Da reagerte presten. Slik gikk ikke an.

Det fikk være måte på å være tjomslig overfor Vårherre.

Å bli sett er en kjerneverdi for alle som utfører pedagogiske oppgaver

– Vi er inne i en ny tidsalder: *Den empatiske tidsalderen.*

Dette er en bekreftelse som har utviklet seg de siste årene, uttaler Psykologen Lisbeth Holter Brudal:

Empati er i ferd med å sprengte seg fram.

Vi har fått Den empatiske revolusjonen.

Vi mennesker er ikke bare selvhvedende individer og en del av et konkurransesamfunn. Vi er født med behov for dialog og kontakt.

Og – vi er forbundet med hverandre.

Empati er en medfødt evne som gjør det mulig for oss å gjenkjenne hverandres følelser og intensjoner.

Hvordan skal jeg ta et annet menneskes perspektiv om jeg ikke kan forestille meg hvordan den andre har det?

Det handler om å bry seg om andre.

Koronapedemien satte sterke begrensinger for våre samvær.

Vi savnet slektninger, venner og kjente.

Vi erfarte hvor mye våre nærmeste egentlig betyr for oss.

Nettverket vårt opplevdes magert..

Etter hvert som det ble lempet på isolasjonen, opplevde mange glede over igjen å treffe dem vi hadde savnet.

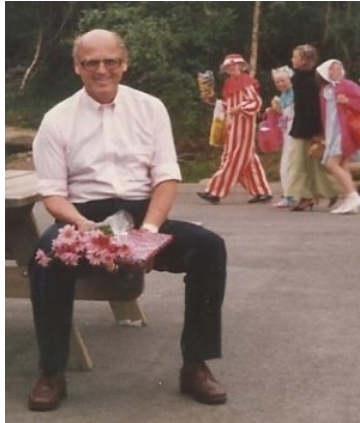
Da dukket det opp en annerledes måte å hilse hverandre på:

Går det bra med deg / dere?

Spørsmålet var relatert til koronatiden vi lever i.

Jeg har forstått at *hei* er et UEGO ord blant dagens ungdom.

De mener at *hei* viser at du ikke er selvopptatt.

- En tid før jeg skulle gå av med pensjon, møtte jeg en elev som ropte:
- Hei, rektor, kaffor ska' du slutta her på skolen?
 - Fordi eg e så gammale, svarte jeg.
 - Ja, eg vett det, svarte han.